

PROGRAMMA 3: SOCIALE LEEFOMGEVING

Veendael maakt
plaats voor jou

Financiële ontwikkelingen Sociale leefomgeving
Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten				
4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-300	0	0	0
5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-203	0	0	0
6.1B - Samenkracht en burgerparticipatie	-70	0	0	0
6.1F - Samenkracht en burgerparticipatie	-52	0	0	0
6.1G - Samenkracht en burgerparticipatie	-697	0	0	0
6.2A - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-207	0	0	0
6.3A - Inkomensregelingen	463	0	0	0
6.3B - Inkomensregelingen	-100	0	0	0
6.4 - WSW en beschut werk	-27	0	0	0
6.5A - Arbeidsparticipatie	-600	0	0	0
6.72A - Jeugdhulp begeleiding	-37	0	0	0
6.72B - Jeugdhulp behandeling	3	0	0	0
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	-268	0	0	0
6.81B - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-66	0	0	0
7.1A - Volksgezondheid	-251	0	0	0
Totaal Lasten	-2.412	0	0	0
Baten				
5.2A - Sportaccommodaties	46	0	0	0
Totaal Baten	46	0	0	0
Saldo van baten en lasten	2.458	0	0	0
Stortingen				
0.10C - Mutaties reserves Sociale Leefomgeving	2.468	0	0	0
Totaal Stortingen	2.468	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-2.468	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	-10	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingzaken (voordeel € 300.000)

Vervoer leerlingen (voordeel € 200.000)

In 2023 verwachten we ca. € 200.000,- over te houden op het leerlingenvervoer. Op basis van de werkelijke uitgaven t/m september blijkt dat het budget niet volledig ingezet hoeft te worden. Dit komt oa doordat er in 2023 minder ritten zijn/worden gemaakt. . Het restantbudget 2023, van € 200.000 wordt in deze rapportage incidenteel afgeraamd. In de Programmabegroting 2024-2027 is het budget leerlingenvervoer structureel met € 200.000 verlaagd.

Algemeen onderwijsbeleid

In verband met andere prioriteiten en het niet kunnen vinden van een geschikt extern bureau die de 5-jaarlijks afrekening kan opstellen voor het openbaar onderwijs in 2023, wordt de 5-jaarlijkse afrekening opgesteld in 2024. Voorgesteld wordt om het hiervoor in 2023 beschikbaar gestelde bedrag, ad € 8.000, over te hevelen van 2023 naar 2024.

De raad van de gemeente Veenendaal heeft in 2016 een amendement aangenomen. Met een beschikbaar bedrag van € 250.000 is de opdracht gegeven om ICT gebruik in de scholen te stimuleren en te ondersteunen. Over de uitvoering bent u hierover - op hoofdlijnen- geïnformeerd via de bestuursrapportages. Er heeft de afgelopen jaren samen met de scholen een gedegen uitvoering plaatsgevonden. In 2022 en 2023 zijn geen aanvragen meer ingediend. Het project Meet je Leefomgeving wordt nog verantwoord. In 2023 is een update over het ICT fonds verstuurd aan vertegenwoordigers onderwijsveld.

Desgevraagd zijn er op dit moment geen ICT projecten op stapel. Wij denken dat de doelstelling uit het amendement, te weten dat de overheid het onderwijs stimuleert om meer ICT te gebruiken in de lessen, door middel van de activiteiten uit het ICT fonds, is gerealiseerd. De middelen vanuit het amendement zijn goed besteed en hebben er voor gezorgd dat de scholen extra stappen hebben kunnen zetten. De deelnemende scholen hebben de kennis en kunde in huis om ICT een onderdeel te laten zijn van het lesprogramma. De gemeente heeft daar een actieve bijdrage aan geleverd. Consequenties: Er is geen einddatum genoemd in het amendement. De afsluiting van de uitvoering van het ICT fonds heeft geen gevolgen voor de gemeente. Het restant van het ICT fonds ad 52.000 euro wordt afgeraamd en vloeit terug naar de algemene middelen. Vervolg: Hiermee is de uitvoering van het amendement afgerond

Peuterwerk (voordeel € 40.000)

In verband met o.a. de terugvorderingen van de subsidies 2022 houden we incidenteel budget over op het budget peuterwerk 2023. Het overschot 2023 wordt in deze bestuursrapportage afgeraamd.

5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (voordeel € 203.000)

Energie culturele instelling (voordeel € 55.000)

In de 3e bestuursrapportage 2022 is een bedrag van € 55.000,- overgeheveld naar 2023 ter compensatie van de stijgende energielasten in 2022 en 2023 voor de culturele instellingen. Bij de uitwerking van het crisisherstelfonds zou bekeken worden of dit bedrag nog nodig was ter compensatie van de hoge energielasten van de instellingen. Door een capaciteitsprobleem is de uitvoering van het crisisherstelfonds in 2023 nog niet opgepakt. De verwachting is dat pas eind 2023 gestart kan worden met de uitvoering. Voorgesteld wordt om het bedrag ad. € 55.000,- over te hevelen van 2023 naar 2024 en beschikbaar te stellen.

Cultuur (voordeel € 118.000 tw € 65.000 en € 53.000)

Stijgende energielasten € 65.000

In de 3e bestuursrapportage 2022 is een bedrag van € 65.000,- overgeheveld naar 2023 ter compensatie van de stijgende energielasten in 2022 en 2023 voor de culturele instellingen. Bij de uitwerking van het crisisherstelfonds zou bekeken worden of dit bedrag nog nodig was ter compensatie van de hoge energielasten van de instellingen. Door een capaciteitsprobleem is de uitvoering van het crisisherstelfonds in 2023 nog niet opgepakt. De verwachting is dat pas eind 2023 gestart kan worden met de uitvoering. Voorgesteld wordt om het bedrag ad. € 65.000,- over te hevelen van 2023 naar 2024.

Implementatie beeldende kunst € 53.000

Daarnaast ligt er vanuit de cultuurvisie de opdracht nieuw beleid voor de beeldende kunst op te stellen. Voor de ontwikkeling van het beleid en de daaruit voortkomende implementatie voor de beeldende kunst is € 53.000 in 2023 beschikbaar. De opstelling en implementatie van dit beleid vinden dit jaar niet meer plaats en staan gepland voor 2024. Voorgesteld wordt daarom om € 53.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

Amateurkunstbeoefening (voordeel € 30.000)

Vanuit de cultuurvisie ligt er de opdracht de zaalhuurregeling aan te passen. Deze nieuwe regeling is opgesteld en gaat, na vaststelling, in op 1 januari 2024. Hiervoor wordt € 30.000,- overgeheveld van 2023 naar 2024.

6.1B - Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 70.000)

Kinderopvang (voordeel € 50.000)

De budgettaire ruimte binnen het budget Kinderopvang van € 50.000 in 2023 wordt in deze rapportage afgeraamd.

Algemene voorziening jeugd (voordeel € 20.000)

Het beschikbare budget voor de algemene voorzieningen voor de jeugd, is in 2023 niet volledig besteed. Bij het budget voor de jeugdsubsidies resteert naar verwachting een

bedrag van € 20.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag ad € 20.000 over te hevelen van 2023 naar 2024 ter dekking van activiteiten voor de jeugd die onder meer volgen vanuit het IBK.

6.1F - Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 52.000)

Project Visie Diversiteit en Inclusie (voordeel € 52.000)

Deze middelen zijn vorig jaar meegenomen ter ondersteuning van het project Visie Diversiteit en Inclusie. De planning van dit project heeft in 2023 vertraging opgelopen waardoor de feitelijke uitvoering pas grotendeels in 2024 plaats gaat vinden. Het voorstel is dan ook om deze middelen ad € 52.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

6.1G - Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 697.000)

Crisisherstelfonds (voordeel € 550.000)

De uitwerking van het crisis herstelfonds zou rond de zomer van 2023 worden opgepakt. Echter door een capaciteitsprobleem is de uitvoering van het crisisherstelfonds nog niet opgepakt. De verwachting is dat pas eind 2023 gestart kan worden met de uitvoering. Voorgesteld wordt om een bedrag ad. € 550.000,- over te hevelen van 2023 naar 2024.

Mantelzorg en werkgeverschap. (voordeel € 47.000)

Bij de jaarrekening is er middels een resultaatbestemming € 50.000,- beschikbaar gesteld om in 2023 meer aandacht te geven aan de combinatie van mantelzorg en werkgeverschap. We hebben opdracht gegeven aan het bureau Jong en Veer om samen met Veens Welzijn hier verder invulling aan te geven. Hiervoor is er door Jong en Veer een plan van aanpak gemaakt. Een deel van de uitvoering valt in 2023 en een deel van de uitvoering valt in 2024. Om ook volgend jaar verdere invulling te kunnen geven aan dit plan wordt voorgesteld om de resterende middelen ad € 47.000 over te hevelen van 2023 naar 2024. Dit geeft ons de mogelijkheid om het project uit te breiden waar nodig en invulling te geven aan het ondersteunen van onze mantelzorgers.

Projecten GGZ cliënten sociale basis (voordeel € 100.000)

De aanvragen en meldingen voor Wmo voorzieningen nemen toe. Onder andere de wachtlijsten in de GGZ spelen hier een rol in. Voor 2023 is er eenmalig budget van € 100.000,- opgenomen in de begroting om extra in te zetten op het versterken van de sociale basis voor inwoners met GGZ gerelateerde vragen. Hiervoor is eerst een inventarisatie gemaakt van mogelijke initiatieven die hier goed op aansluiten. De inventarisatie heeft meer tijd gekost dan voorzien. Het is wel haalbaar om in 2023 een keuze te maken wat we gaan doen maar de uitvoering zal met name in 2024 liggen. Voorgesteld wordt om deze middelen ad € 100.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

6.2A - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (voordeel € 207.000)

Algemene voorziening jeugd (voordeel € 57.000)

Bij de Jaarstukken 2022 zijn het resterende budget voor de transformatie van het jeugdbeleid en de extra ontvangen middelen voor jeugdbeleid vanuit de decembercirculaire 2022, in totaal € 57.000, overgeheveld van 2022 naar 2023. Dit mede ter dekking van de risico's op de inhoudelijke beleidsprogramma's Proeftuin en Hervormingsagenda. Deze risico's hebben zich in 2023 niet in geld vertaald, waardoor de middelen nog beschikbaar zijn.

Voorgesteld wordt om het nog beschikbare budget, ad € 57.000, over te hevelen van 2023 naar 2024 en eenmalig te gebruiken voor de consultatiefunctie van het CJG. Gecertificeerde Instellingen (een wettelijk verwijzer naar jeugdhulp) zijn vanuit het Toekomstscenario Jeugd – en Gezinsbescherming verplicht om af te stemmen met het lokale team (dus het CJG) over de in te zetten jeugdhulp. Het CJG kent namelijk het lokale aanbod het best. Hiervoor is extra capaciteit nodig bij het CJG. De beschikbare middelen kunnen hiervoor in 2024 worden ingezet. Voor 2025 hopen we voor deze functie meer duidelijkheid te hebben over de structurele financiering van deze functie.

CJG (voordeel € 150.000)

In de Programmabegroting is voor 2023 en volgende jaren € 150.000 opgenomen als ontwikkel- en implementatiebudget voor jeugd. Dit budget is onder meer beschikbaar gesteld voor de verwachte ontwikkelingen vanuit de Hervormingsagenda.

De implementatie van de Hervormingsagenda jeugd heeft echter voor 2023 nog niet geleid tot concrete acties en projecten. De VNG en alle landelijke partners bereiden dit nu voor. Ook de andere beoogde kosten op deze post zijn dit jaar niet gemaakt, doordat niet duidelijk was wat de landelijke ontwikkelingen rondom GALA/ Kansrijke Start voor ons zouden gaan betekenen. Voor 2024 brengen we dit in beeld voor zowel GALA/ Kansrijke Start als de hervormingsagenda. Daarnaast wordt er mogelijk extra beleidscapaciteit ingezet voor o.a. de coördinatie op de hervormingsagenda. We stellen daarom voor om het resterende bedrag van € 150.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

6.3A - Inkomensregelingen (nadeel € 463.000)

Energietoeslag (nadeel € 738.000)

Het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag 2023 is op 3 oktober aangenomen. Het budget dat Veenendaal ontvangt over 2023 is afgerond € 738.000 lager ten opzichte van het budget over 2022. Dit komt omdat het rijk de verdeelsleutel heeft aangepast, zoals reeds gemeld is in de consultatie memo Energietoeslag 2023. Het beleid is echter ongewijzigd, waardoor de doelgroep gelijk blijft ten opzichte van vorig jaar. Hierdoor wordt er een tekort verwacht gelijk aan het lagere budget (€ 738.000).

Schuldhelpverlening beleid (voordeel € 275.000)

In 2021 en 2022 zijn extra incidentele middelen ontvangen voor onder andere de uitvoering van vroegsignalering. Deze incidentele middelen zijn de afgelopen jaren overgeheveld om een structureel tekort af te dekken. Hiervan is een bedrag van € 225.000 over. Voorstel is om dit bedrag af te ramen, aangezien bij de Programmabegroting 2024 structureel budget is gevraagd ad € 90.000 per jaar. Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag van € 50.000 over te hevelen van 2023 naar 2024. Deze middelen worden gereserveerd voor het contract dat we dienen te sluiten met Stratech in verband met de aanschaf van een extra module voor het Schuldenknooppunt.

6.3B - Inkomensregelingen (voordeel € 100.000)

Buig

Recentelijk is het definitief budget voor de bijstand bekend geworden voor het jaar 2023. Dit budget is een bijstelling van het nader voorlopige macrobudget 2023 op basis van de verwerking van de realisatiecijfers (prijs en volume) over 2022 en de bijgestelde werkloosheidsramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Het definitieve budget voor Veenendaal is € 21.660.000,-. Een positieve budgetmutatie ten opzichte van het nader voorlopige budget voor Veenendaal van € 2.243.000,-. De forse verhoging van het minimumloon per 1 januari 2023 is de primaire oorzaak van de grote bijstelling. Deze en andere prijsbijstellingen worden jaarlijks bij het definitieve budget verwerkt. De extra inkomsten zijn dus gerelateerd aan de extra uitgaven die reeds per 1 januari 2023 zijn ingezet. De hoogte van de uitkering steeg met ruim 10%. De mutatie van het BUIG-budget wordt nagenoeg budgetneutraal verwerkt, we verwachten voor 2023 € 100.000 over te houden.

6.4 - WSW en beschut werk (voordeel € 27.000)

Sociale werkvoorziening (nadeel € 98.000)

Vanuit de september circulaire 2023 is € 98.000 in mindering gebracht op de algemene uitkering tbv sociale werkvoorziening. In deze rapportage worden de middelen verrekend met het budget sociale werkvoorziening.

WSW en beschut werk (voordeel € 125.000)

Het aantal beschut werkers in Veenendaal blijft iets achter op de taakstelling vanuit het Rijk. Hierdoor is er een overschot aan middelen. Aangezien IW4 zwarte cijfers schrijft zien we momenteel geen noodzaak om extra middelen beschikbaar te stellen, daarom wordt voorgesteld om € 125.000,- af te ramen.

6.5A - Arbeidsparticipatie (voordeel € 600.000)

Sinds 1 januari 2022 voeren we de Wet Inburgering 2021 uit. Doordat het Rijk hogere taakstellingen heeft opgelegd is eind 2022 besloten om de formatie tijdelijk uit te breiden. Vooral nog is er uitbreiding tot 1 juli 2025. Verder zien we dat er een aanhoudende hoge werkdruk is binnen het cluster Inburgering. De caseload van de consulenten is hoger dan (landelijk) gemiddeld. Mogelijk dient er nogmaals extra formatie bij te komen om de caseload te normaliseren. Dit wordt aan de hand van een nog uit te voeren evaluatie nader bepaald. Gezien bovenstaande wordt voorgesteld om in totaal € 600.000 over te hevelen van 2023 naar 2024 zodat de extra formatie daarmee voor meerdere jaren gegarandeerd kan worden.

6.72 - Jeugdhulp behandeling / opgave sociaal domein (voordeel € 34.000)

Programma sociaal domein algemeen (voordeel € 37.000)

Vanuit 2022 is € 234.000 overgeheveld naar 2023 voor o.a. meerjarige activiteiten binnen het sociaal domein. In 2023 is vanuit dit budget een meerjarige subsidie toegekend aan Stichting Netwerk voor jou voor de periode 2023 tot en met 2025. Voor de jaren 2024 en 2025 gaat het in totaal om een bedrag van € 37.000. Voorgesteld wordt om in deze rapportage € 37.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

Algemene voorziening jeugd (voordeel € 17.000)

Zoals bij de beoordeling van de budgetten tbv de Programmabegroting 2024 - 2027 is voorgesteld, kan er € 17.500 incidenteel afgeraamd worden van het budget algemene voorzieningen jeugd (regiobudget). Bij de beoordeling van de budgetten 2024 – 2027 is er structureel al € 17.500 afgeraamd.

Zorg in Natura (nadeel € 20.000)

Zoals bij de beoordeling van de budgetten tbv de Programmabegroting 2024 - 2027 is voorgesteld, kan er € 20.000 incidenteel afgeraamd worden van het budget gecontracteerd vervoer. Bij de beoordeling van de budgetten 2024 – 2027 is er structureel al € 20.000 afgeraamd.

6.81 Geëscaleerde zorg (voordeel € 268.000)

In april 2023 is het meerjaren uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Beschermd Thuis 2023-2026 door het college vastgesteld. Voor de verschillende pijlers zijn activiteiten voorbereid. Voor 2023 zijn enkele activiteiten opgestart. Verwachting is dat in 2023 een bedrag van circa

€ 35.000 nodig is. Voorgesteld wordt het restant van € 268.000 conform het uitvoeringsplan over te hevelen van 2023 naar 2024.

6.81B - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO) (voordeel € 66.000)

Maatje achter de Voordeur

De middelen ad € 66.000 zijn nodig om project Maatje achter de Voordeur te continueren. In project Maatje achter de Voordeur worden slachtoffers van huiselijk geweld ondersteund in hun herstel door een inwoner met eenzelfde ervaring met huiselijk geweld. Met deze middelen kan dit project voortgang vinden in het gehele komende jaar 2024 totdat een afweging kan worden gemaakt om structurele middelen vrij te maken. Voorgesteld wordt om ad € 66.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

7.1A - Volksgezondheid (voordeel € 251.000)

Preventieakkoord (voordeel € 93.000)

In 2023 zijn niet alle middelen voor de uitvoering van het preventieakkoord ingezet. Voorgesteld wordt om de nog resterende € 93.000 over te hevelen van 2023 naar 2024 voor de financiering van de meerjarige JOGG overeenkomst, die wij al gemeente zijn aangegaan.

Field labs preventie gezondheid (voordeel € 158.000)

Dit budget ad € 158.000 betreft middelen welke gereserveerd zijn voor de implementatie van de aanpak 'Opgroeien in een kansrijke omgeving'. Deze aanpak is nauw verwant aan de fieldlabs, maar komt met een nog steviger fundament. Starten met de OKO aanpak kan slechts ééns per jaar, namelijk op 1 januari. Hierdoor zullen deze middelen pas in 2024 ingezet kunnen worden. Voorgesteld wordt om ad € 158.000 over te hevelen van 2023 naar 2024.

Baten

5.2A - Sportaccommodaties (voordeel € 46.000)

Voor het begrotingsjaar 2023 is het huurregister voor de bedrijfsvoeringsmiddelen van Sportservice geactualiseerd waardoor er een hogere huuropbrengst wordt gerealiseerd van € 46.000.

Reservemutaties

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 2.468.000)

Betreft overheveling van 2023 naar 2024 voor een bedrag van € 2.468.000.

Risico's/ ontwikkelingen Sociale Leefomgeving

Indexering

Bij de indexeringen volgen we het Rijksbeleid als het gaat om de compensatie. Deze compensatie volgt niet de diverse CAO ontwikkelingen bij de diverse instellingen bij Wmo, Welzijn, Jeugd en maatschappelijke organisaties. Voor 2024 betekent dit dat de organisaties keuzes moeten maken in wat ze wel en niet kunnen doen. Met de diverse organisaties voeren we gesprekken over de consequenties en de afspraken in 2024.

Kostenontwikkeling jeugd

De kosten van de ambulante jeugdhulp en behandeling stijgen door in 2023. Op basis van een recente prognose zullen deze kosten ten opzichte van de begroting in 2023 met € 700.000 toenemen. We hebben daarom een aantal maatregelen genomen met als doel deze stijging af te vlakken. Het effect van deze maatregelen gaan we vanaf het laatste kwartaal van 2023 zien en zal naar verwachting de kosten van de jeugdhulp met € 500.000 reduceren. Daarnaast blijven de kosten voor het persoonsgebonden budget voor de jeugdhulp achter op de begroting. Het voordelige effect hiervan wordt ingeschat op € 200.000. Op basis van deze ontwikkelingen is een bijstelling van de begroting voor de jeugdhulp in 2023 op dit moment niet noodzakelijk.

Risico's jeugd

De risico's voor de jeugdzorg zijn ingeschat op € 2,2 mln. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

1. De uitgaven voor residentiele zorg blijft op het uitgavenniveau 2023 (€ 800.000); in de Programmabegroting 2024-2027 wordt ervan uitgegaan dat de uitgaven voor residentiele zorg vanaf 2024 structureel met € 800.000 zullen dalen. Als dit niet het geval is, dan zal het budget voor 2024 en volgende jaren niet toereikend zijn;
2. De loon- en prijsstijgingen binnen de jeugdzorg vallen hoger uit dan de door de gemeente gehanteerde indexen (€ 400.000);
3. Op grond van de 'AMvB reële prijzen jeugdwet' dienen de huidige tarieven naar verwachting aangepast te worden (€ 1.000.000); Op dit moment (begin november) wordt ambtelijk vanuit de regio aan de bestuurders voorgesteld om de huidige tarieven van de jeugdzorg vanaf 1 januari 2024 met gemiddeld 3,5% te verhogen zodat we voldoen aan de 'AMvB reële prijzen jeugdwet'. Later deze maand vindt de besluitvorming over dit voorstel plaats. Dit betekent voor Veenendaal dat vooralsnog uitgegaan wordt van een (structureel) risico van afgerond € 1.000.000.

Het is zeer waarschijnlijk dat het voorstel over de herijking van de tarieven aangenomen zal worden. De financiële effecten voor Veenendaal zullen in dat geval meegenomen worden bij de opstelling van de 1e bestuursrapportage 2024 en de Kadernota 2025-2028.

Inburgering

Sinds de tweede helft van 2022 is er sprake van een verhoogde instroom. Dit zorgt voor hoge caseloads bij cluster Inburgering. De verwachting is dat de instroom ook in 2024 hoog blijft. In 2022 is er extra tijdelijke formatie gerealiseerd voor een tijdvak van 2022 tot en met 2025 om de hoge instroom op te vangen. We gaan op basis van de eerste resultaten van de uitvoering van de Wet inburgering 2021 de formatie nogmaals tegen het licht houden.

Dit jaar is ingezet op verbetering van het traject maatschappelijke begeleiding. We verwachten voor komend jaar betere afspraken te gaan maken op het gebied van maatschappelijke begeleiding en de verantwoording over de uitvoering van de trajecten. De ontwikkelingen worden scherp gemonitord. Verder wordt in 2024 onderzoek gedaan hoe de afstemming tussen de overige trajecten binnen het inburgeringsproces verbeterd kan worden. Een overweging is om het proces te vereenvoudigen door (via een nieuwe aanbesteding) een aantal losse trajecten bij één aanbieder onder te brengen.

Schuldhelpverlening

Landelijk en lokaal komen steeds meer signalen binnen dat ondernemers in financieel zwaar weer terecht komen. Om deze ondernemers tegemoet te komen zijn er nieuwe instrumenten ontwikkeld, zoals gratis schuldsanering en deelname aan het waarborgfonds. Dit fonds is bedoeld voor ondernemers die niet in aanmerking komen voor een krediet op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Om de doelgroep beter te bereiken wordt in het laatste kwartaal onderzocht welke extra inspanningen verricht kunnen worden.

Recent is bekend geworden dat het contract met Kluwer over het softwarecontract Schulink Intake met ingang van 1 juli 2024 wordt beëindigd. Reden is dat er onvoldoende rendement uit het product wordt gehaald. In de eerste helft van 2024 wordt er gewerkt aan een nieuwe werkwijze. Daarna wordt duidelijk welke gevolgen deze ontwikkeling heeft voor de uitvoering.

Toeslagenaffaire

We bieden hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire, waaronder het kwijtschelden van openstaande gemeentelijke vorderingen. Voor deze kwijtschelding volgt compensatie. In dat kader heeft de gemeente in het tweede kwartaal van 2023 van het Rijk een bedrag ontvangen van € 495.000,-. Dit bedrag correspondeert niet met onze eigen administratie. Daarop hebben we het Rijk verzocht een toelichting te geven op de storting. In het derde kwartaal van 2023 heeft het Rijk laten weten dat zij een foutieve beschikking hebben afgegeven. Veenendaal mag op vrijwillige basis het teveel uitgekeerde bedrag van € 456.000,- terugbetalen. De komende periode gebruiken we om een standpunt in te nemen.

Minimaregelingen

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Veenendaalpas is in het eerste pasjaar, dat liep van 1 december 2021 tot 1 juli 2023, met 63% toegenomen. We zien dat er een nieuwe groep gebruik maakt van de diverse regelingen. Dit komt enerzijds doordat het aanvragen van de energietoeslag is gekoppeld aan de Veenendaalpas en anderzijds dat er een hogere urgentie is om gebruik te maken van de minimaregelingen door de oplopende inflatie.

Verder is de regeling meerkosten chronisch zieken met ingang van 1 januari 2023 opnieuw ingevoerd, inclusief een verhoging van € 200,- naar € 500,- voor het pasjaar dat liep tot 1 juli 2023 en het huidige pasjaar dat loopt van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024. Het bereik van deze regeling is verhoogd met als gevolg hogere kosten. In de tweede bestuursrapportage van 2023 is hiervoor extra budget beschikbaar gesteld. De verwachting is dat we in 2023 binnen dit budget blijven.

Stichting Urgente Noden (SUN) is in oprichting om maatwerk te leveren aan mensen die door het ijs dreigen te zakken. Naar verwachting starten zij voor 1 januari 2024.

Energietoeslag

Inwoners met een laag inkomen hebben in 2022 een energietoeslag kunnen aanvragen ter compensatie van de hoge energierekening. Door de kabinetsval is de energietoeslag voor 2023 pas op 3 oktober 2023 vastgesteld. Het kabinet heeft een nieuwe verdeelsleutel toegepast op de verdeling van de budgetten. Door deze nieuwe verdeling ontvangt de gemeente Veenendaal € 738.000,- minder dan in 2022. In 2022 was dit budget voldoende om de energietoeslag beschikbaar te stellen voor huishoudens tot 150% van het sociaal minimum in plaats van de door het Rijk voorgestelde 120%. Om deze doelgroep ook voor 2023 de energietoeslag uit te kunnen keren is er incidenteel € 738.000,- extra budget nodig. De beoogde datum van uitkering van de ambtshalve betalingen is 18 december 2023. Naar verwachting gaat dan ook GezondVerzekerd open voor nieuwe aanvragen.

Aanvraag ESF-subsidie

De gemeenten in de arbeidsmarktregio Foodvalley nemen samen deel aan het subsidietraject ESF REACT-EU. Dit traject richt zich op re-integratie van inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt en loopt door tot en met 2027. De verantwoording over de periode 2020-2022 is dit jaar ingediend. Wij verwachten volgend boekjaar (2024) de subsidie te ontvangen. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de toetsing door het ministerie.

Ontwikkeling bijstandsbestand

Bij de bestandsontwikkeling stellen we onszelf ten doel om beter te presteren dan het landelijk gemiddelde. Hiervoor toetsen wij onze prestaties gedurende het jaar aan de landelijke trend met behulp van de Divosa Benchmark Werk en Inkomen. Wij presteren in lijn met de landelijke ontwikkelingen en zien hierin dat het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. Het instroomcijfer is hoger dan het uitstroomcijfer, dit resulteert in toename van het bijstandsbestand. De toename over het kalenderjaar 2023 bedraagt 3,6%. De hogere instroomcijfers kunnen diverse oorzaken hebben, zoals de verhoogde taakstelling van statushouders, verruiming van de kostendelersnorm, afzwakken van de krapte op de arbeidsmarkt. Ook het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onderschrijft de lichte stijging in werkloosheid in de loop van het jaar.

De arbeidsmarktregio Foodvalley geeft aan dat de voortdurende groei van het aantal vacatures is afgezwakt. Dagelijks is er nog steeds sprake van een krappe arbeidsmarkt. Naar verwachting gaat dit de komende jaren niet wezenlijk veranderen. Vanwege de vergrijzing zijn er naar verhouding minder arbeidskrachten beschikbaar en neemt de vraag naar arbeidskrachten bijvoorbeeld in de zorgsector toe.

De ontwikkeling van het bijstandsbestand geeft momenteel geen financiële risico's.

Beschut werk

Het aantal beschut werkers in Veenendaal blijft iets achter op de taakstelling vanuit het Rijk. Wij hebben voor 2023 een taakstelling van 35 beschutte werkplekken en momenteel 29

vervuld. Het overgrote gedeelte werkt bij IW4 en de rest bij overige bedrijven in de regio. Het Rijk is bezig om de verdeling van de aantallen te herzien. Hierdoor is de kans groot dat Veenendaal op termijn minder beschut werkers toegewezen krijgt met als gevolg minder budget.

Minister Schouten heeft op 6 juli 2023 een brief naar de Tweede Kamer gezonden over de extra financiële middelen voor beschut werk. De brief komt tegelijk met de publicatie van een onderzoek van Significant APE, waaruit blijkt dat gemeenten en sociaal werkbedrijven op dit moment tot € 10.000,- per beschutte werkplek tekort komen. Per 2024 ontvangen gemeenten een aanvullend bedrag van € 2.157,- per beschutte werkplek, maar dat is onvoldoende om het tekort volledig af te dekken. Daarnaast investeert het Rijk € 63,9 miljoen om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te verbeteren. Het is momenteel onduidelijk hoe deze middelen worden verdeeld.

Ook IW4 draait momenteel verlies op het onderdeel beschut werk, maar door andere winstgevende bedrijfsactiviteiten wordt dit verlies opgevangen. Voor de toekomst groeit het financiële risico. Immers is er wel instroom in beschut werk (verlieslatende activiteit), maar enkel uitstroom bij werknemers die onder de Wet Sociale Werkvoorziening vallen (winstgevende activiteit). Hierdoor wordt de verhouding beschut werk groter ten opzichte van de andere doelgroepen.

Inkomensregelingen

Recentelijk is het definitief budget voor de bijstand bekend geworden voor het jaar 2023. Dit budget is een bijstelling van het nader voorlopige macrobudget 2023 op basis van de verwerking van de realisatiecijfers (prijs en volume) over 2022 en de bijgestelde werkloosheidsramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Het definitieve budget voor Veenendaal is

€ 21.660.000,-. Een positieve budgetmutatie ten opzichte van het nader voorlopige budget voor Veenendaal van

€ 2.243.000,-. De forse verhoging van het minimumloon per 1 januari 2023 is de primaire oorzaak van de grote bijstelling. Deze en andere prijsbijstellingen worden jaarlijks bij het definitieve budget verwerkt. De extra inkomsten zijn dus gerelateerd aan de extra uitgaven die reeds per 1 januari 2023 zijn ingezet. De hoogte van de uitkering steeg met ruim 10%. De mutatie van het BUIG-budget wordt budgetneutraal verwerkt.